

Djupbesiktning och riskbedömning av 1 x skogsek, Färgeriet 4, Stockholm

Uppdrag

På uppdrag av Anna Haag, JM AB, har undertecknad utfört en besiktning av en skogsek vid fastigheten Färgeriet 4, Lövholsmöränd, Stockholm (se satellitbilden nedan).

Målsättningen med besiktningen var att fastställa trädets vitalitet och strukturella konditionen samt dess bevarandevärde inför planerad exploatering.

Djupbesiktning i detta fall innefattar en klättrande besiktning av trädet samt användning av sonderingsinstrument IML Resi PD 500. Ingen undersökning av rotsystemet har utförts.

Trädets position vid Lövholsmöränd, Stockholm

Statusbedömning

Art: Skogsek *Quercus robur* **Stamdiameter vid brösthöjd:** 110 cm

Kronradie: Norr: ca 5,5 m Öst: ca 5 m Syd: ca 4,5 m Väst: ca 6 m

Åldersklass: Vuxet/Gammalt **Vitalitet:** Måttlig/ något nedsatt

Växtplats: Trädet står i en mindre klippt gräsyta mellan trottoar/gata och byggnader.

Strukturell kondition:

Stam

Trädet har en stor äldre stam- och grenskada på södra sidan där den exponerade veden uppvisar omfattande rötskador. Trädet visar på bra tillväxt av reaktionsved runt skadan.

En mindre äldre stamskada med tillhörande rötskador observerades på trädets norra sidan vid ca 1,5 m över marknivå.

Undersökning med sonderingsinstrument IML Resi PD 500 vid tre punkter runt stammen vid 80 cm över marknivå påvisade en ring av 18-24 cm stabil ved på utsidan av trädets stam (se sonderingsprotokoll sidan 9-11).

Rester av äldre fruktkroppar tillhörande svampen svavelticka, *Laetiporus sulphureus*, observerades på huvudstammen vid ca 50 -100 cm över marknivå.

Rester av en fruktkropp tillhörande svampen korkmussling, *Daedalea quercina* observerades på marken under trädet och kom troligen från den större fallna grenen som också låg på marken.

Tecken på flera större äldre beskärningssnitt som nu har vallats över observerades på stammen vid olika nivåer. Akustisk undersökning med hammare påvisade inga dolda omfattande rötskador vid dessa beskärningssnitt.

Krona

Flera större och mindre döda grenar observerades i kronan och trädets nedsatt vitalitet beror troligen på rotskador associerade med tidigare schakt och markkompaktering i trädets rotzon.

Trädet har nyligen beskurits där grenar nära gatubelysning samt byggnader har avlägsnats men mindre grenar växer fortfarande lågt över trottoar och gata.

Vid den klättrande besiktningen upptäcktes att en större gren på östra sidan av kronan har en omfattande skada på ovansidan. På grund av en bra tillväxt av reaktionsved bedöms dock grenen som stabil i nuläget.

Fruktkroppar av en oidentifierad svamp observerades på en större gren till söder. Grenen bedöms som stabil i nuläget men kommer att behöva åtgärdas i framtiden.

Riskbedömning enligt TRAQ

En riskbedömning av träden görs utifrån en modell som innefattar riskidentifiering, riskanalys och riskutvärdering. Denna modell för kvalitativ riskbedömning är framtagen av International Society of Arboriculture enligt Best Management Practices for Tree Risk Assessment (TRAQ).

Modellen baseras på sannolikheten för att ett träd tappar delar/kollapsar och träffar ett objekt och påverkar omgivningen, kombinerad med en bedömning av hur allvarliga konsekvenserna skulle bli.

Sannolikheten för stam- eller grenbrott och träff av mål bedöms i fyra nivåer:
Osannolikt/ Något sannolikt/Sannolikt/Mycket sannolikt

Riskbedömningen anges i en av fyra risknivåer:
Låg / Måttlig / Hög / Extrem.

Riskenivån fastställs och rekommendationer lämnas för att eliminera eller reducera riskerna till en godtagbar nivå.

En tidsram inom vilken träden kan komma att tappa delar/kollapsa används för att bedöma trädens risknivå. Denna riskbedömning har en tidsram på 10 år och baseras på trädens kondition vid tidpunkten för bedömningen (2021-03-19).

Tidsramen för riskkategoriseringen ska inte betraktas som en garantiperiod för riskbedömningen och regelbunden besiktning rekommenderas minst vart 3:e år.

Riskenivå med tidsram 10 år: Måttlig

Det är möjligt att hela trädet eller större delar kollapsar inom 10 år och något sannolikt att det orsakar betydande materiella skador och/eller allvarliga personskador.

Bevarandevärde inför exploatering

Vid bedömning av trädets bevarandevärden tas hänsyn till bland annat trädets placering, vitalitet och eventuella skador och strukturella defekter. Hänsyn tas också till trädets växtsätt/form samt förväntad återstående livslängd.

Det biologiska och kulturhistoriska värdet bedöms separat och är inte med i denna värdeskala.

Värderingsmodellen baseras på *Standard för trädinventering i urban miljö* version 2.0. Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning, Sveriges Lantbruksuniversitet.

Bevarandevärde delas i fyra klassar:

Mycket stort bevarandevärde

Gamla och stora träd med god/måttlig vitalitet och eventuella defekter eller skador som kan åtgärdas på ett tillfredsställande sätt.

Stort bevarandevärde

Större träd med god/måttlig vitalitet och eventuella defekter eller skador som kan åtgärdas på ett tillfredsställande sätt.

Bevarandevärt

Mindre träd med god/måttlig vitalitet och eventuella defekter eller skador som kan åtgärdas på ett tillfredsställande sätt.

Ej Bevarandevärt

Små träd som kan flyttas eller ersättas utan någon större kostnad.

Träd som har dålig/mycket dålig vitalitet och som inte bedöms kunna återhämta sig eller träd som har defekter eller skador som inte bedöms kunna åtgärdas på ett tillfredsställande sätt.

Trädets bevarandevärde inför exploatering: Ej bevarandevärt

Trädet är en större, äldre skogsek och har måttlig vitalitet men trädets rötskador och defekter utgör en framtida risk för omgivningen och bedöms inte kunna åtgärdas på ett tillfredsställande sätt. På grund av trädets dåliga framtidsförutsättningar bedöms trädet som ej bevarandevärt inför exploatering.

Sammanfattning och rekommendationer

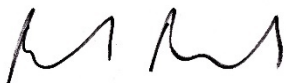
Trädet har omfattande rötskador i huvudstammen samt skadade grenar och bedöms utgöra en **måttlig risk** inom en 10-årig tidsram.

Även om trädet bedöms som stabilt i nuläget, när rötskadorna i stammen och grenarna utvecklas kommer trädet slutligen behöva åtgärdas för att förebygga en kollaps. Detta i en relativt nära framtid - eventuellt inom 10 år.

På grund av dessa dåliga framtidsförutsättningar bedöms därför trädet som **ej bevarandevärt** inför en exploatering.

För att minska riskerna till en godtagbar nivå kommer eken att behövas fällas till marknivå eller bevaras som en trädruin/högstubbe där trädets höjd och grenar kortas in hårt för att minska belastning på huvudstammen. Att bevara en trädruin/högstubbe i en stadsmiljö ur en estetisk synvinkel är omdiskuterat. Båda dessa alternativ kan utföras innan eller efter ombyggnation. Det skulle dock troligen underlätta arbetet och vara mer ekonomiskt att åtgärda trädet innan ombyggnation påbörjas.

Om trädet ska bevaras i nuläget utan beskärningsåtgärder rekommenderas en ståndortsförbättring/markvitalisering för att förbättra trädets vitalitet samt regelbunden besiktning för att hålla trädets status uppdaterad.

Paul Bernard

HND Diplomerad arborist

ISA Certifierad arborist

ISA TRAQ-kvalificerad för riskbedömning av träd

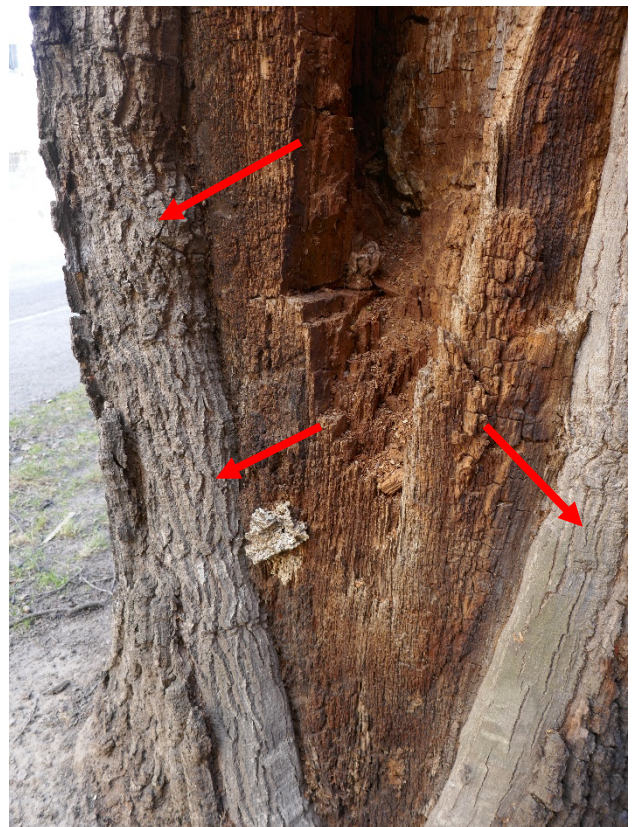
Trädet står i en mindre klippt gräsyta mellan trottoar/gata till norr och väst och byggnader till söder och öst.

Trädet har nyligen beskurits men mindre grenar växer fortfarande lågt över trottoar och gata.

Trädet har en stor äldre stam- och grenskada på södra sidan där exponerade veden uppvisar omfattande rötskador.

Trädet visar på bra tillväxt av reaktionsved runt skadan.

Rester av äldre fruktkroppar tillhörande svampen svavelticka, *Laetiporus sulphureus*, observerades på huvudstammen vid ca 50 -100 cm över marknivå.

Rester av en fruktkropp tillhörande svampen korkmussling, *Daedalea quercina* observerades på marken under trädet.

En mindre äldre stamskada med tillhörande röttskador observerades på trädets norra sidan vid ca 1,5 m över marknivå.

Tecken på flera större äldre beskärningsnitt som nu har vallats över observerades på stammen vid olika nivåer.

En större gren på östra sidan av kronan har en omfattande skada på sin ovsida.

På grund av ett god tillväxt av reaktionsved bedöms dock grenen som stabil i nuläget.

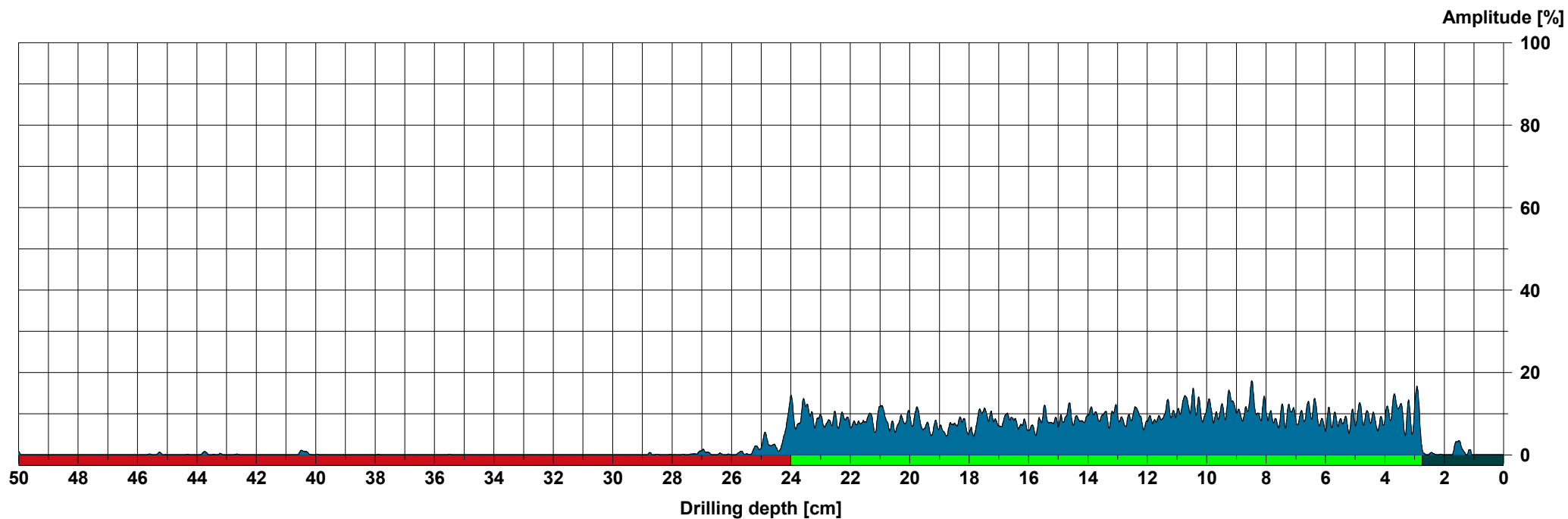

Fruktkroppar av en oidentifierad svamp observerades på en större gren till söder. Grenen bedöms som stabil i nuläget men kommer att behöva åtgärdas i framtiden.

Measuring / object data

Measurement no.:	1	Speed	: 2500 r/min	Diameter:	108,00 cm
ID number	: 1	Needle state:	ok	Level	: 80
Drilling depth	: 50,25 cm	Tilt	: ---	Direction:	Norr
Date	: 19.03.2021	Offset	: 85 / 337	Species	: Quercus robur
Time	: 10:05:03	Avg. curve	: off / off	Location	: Lövholmsgränd
Feed	: 50 cm/min	Name	: Paul Bernard		

Assessment

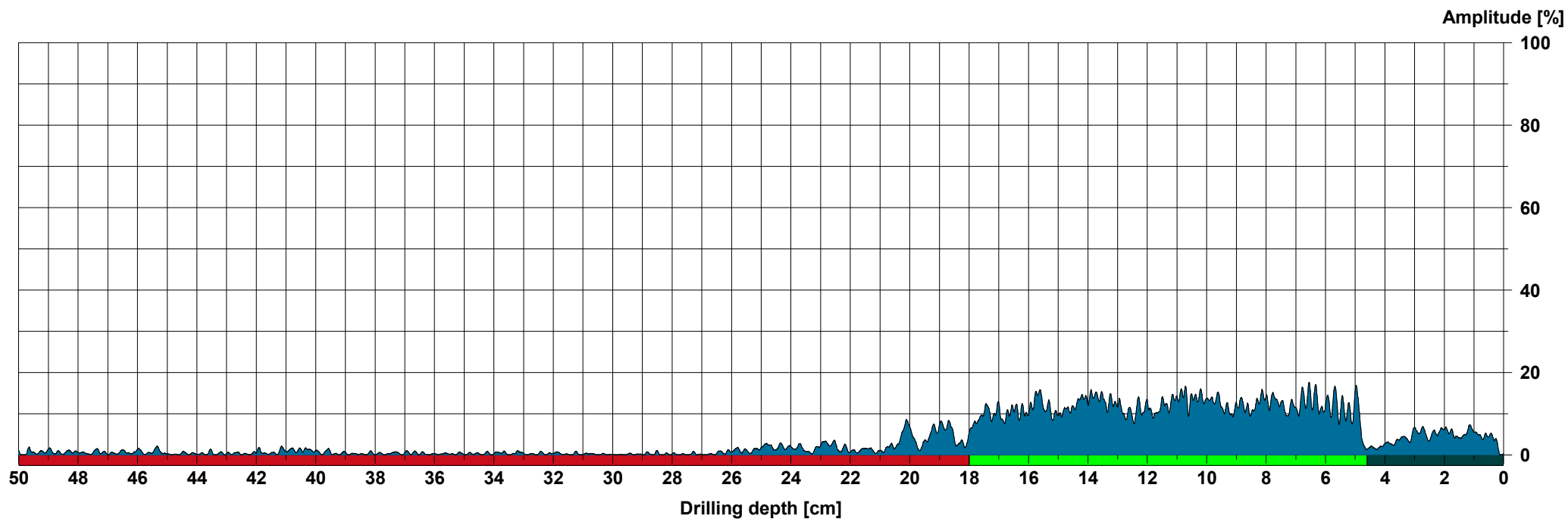
From	0,00 cm	to	2,75 cm	: Ingångsved/bark
From	2,75 cm	to	24,00 cm	: Stabil ved
From	24,00 cm	to	50,00 cm	: Rötskada/hålighet

Comment

24 cm stabil ved påvisades vid denna punkt.

Measuring / object data

Measurement no.: 2	Speed : 2500 r/min	Diameter: 108,00 cm
ID number : 1	Needle state: ok	Level : 80
Drilling depth : 50,27 cm	Tilt : ---	Direction: Öst
Date : 19.03.2021	Offset : 78 / 323	Species : Quercus robur
Time : 10:08:04	Avg. curve : off / off	Location: Lövholmsgränd
Feed : 50 cm/min	Name : Paul Bernard	

Assessment

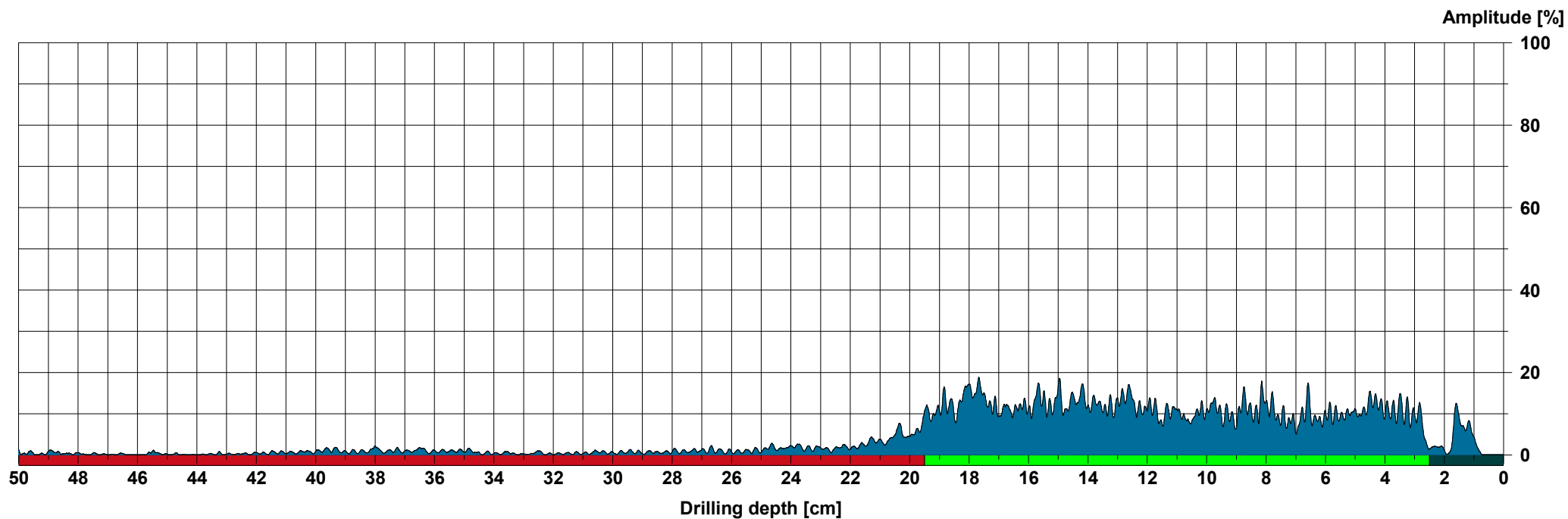
■	From 0,00 cm to 4,60 cm	: Ingångsved/bark
■	From 4,60 cm to 18,00 cm	: Stabil ved
■	From 18,00 cm to 50,00 cm	: Rötskada/hålighet

Comment

18 cm stabil ved påvisades vid denna punkt.

Measuring / object data

Measurement no.: 3	Speed : 2500 r/min	Diameter: 108,00 cm
ID number : 1	Needle state: ok	Level : 80
Drilling depth : 50,26 cm	Tilt : ---	Direction: Väst
Date : 19.03.2021	Offset : 76 / 316	Species : Quercus robur
Time : 10:09:40	Avg. curve : off / off	Location: Lövholmsgränd
Feed : 50 cm/min	Name : Paul Bernard	

Assessment

	From 0,00 cm to 2,50 cm : Ingångsved/bark
	From 2,50 cm to 19,50 cm : Stabil ved
	From 19,50 cm to 50,00 cm : Rötskada/hålighet

Comment

19.5 cm stabil ved påvisades vid denna punkt.